

♦ יום ראשון כ"ח אדר ♦

א (א) ויקרא אל משה וידבר יהוה אליו מאהל מועד לאמר:
א ויקרא למשה ומליל יי עמה ממפשו זמנא למימר:

מן ההדיוט. אליו למעט את אהרן. רבי יהודה אומר: י"ג דברות נאמרו בתורה למשה ולא אהרן. וכנגדם נאמרו י"ג מעוטים, ללמדך, שלא לאהרן נאמרו, אלא למשה שיאמר לאהרן; ואלו הן י"ג מעוטים: "לדבר אתו", "מדבר אליו", "וידבר אליו", "ונוצתי לך" – כלן ב'תורת כהנים'. יכול שמעו את קול הקריאה? תלמוד לומר: "קול לו", "קול אליו". משה שמע, וכל ישראל לא שמעו.

(מ"כ בשם הר"ן שד"קו דרש"י ממה שהתבאר המיתרת הדבור מרגשת במבטא יותר מאלו הנה כתוב לו' שגם כן תורה על יחוד הדבור, אבל אינה מרגשת. וכתב אליו' שגם כן היא תבא המיתרת הדבור, ואנאם מרגשת

כ"י"א ויקרא אל משה לכל דברות ולכל אמירות ולכל צוים, קדמה קריאה, לשון חבה, לשון שמלאכי השרת משתמשין בו, שנאמר: "ויקרא זה אל זה", אבל לנביאי אמות העולם נגלה עליהן בלשון עראי וטמאה, שנאמר: "ויקר אלהים אל-בלעם". ויקרא אל משה. הקול הולך ומגיע לאזניו, וכל ישראל לא שומעין. יכול אף להפסקות היתה קריאה? תלמוד לומר: "וידבר", לדבור היתה קריאה ולא להפסקות. ומה היו הפסקות משמשות? לתן רוח למשה להתבונן בין פרשה לפרשה ובין ענין לענין, קל וחומר להדיוט הלומד

כלי יקר – עוז והדר

הוא בלבד שמע אנכי ולא יהיה לך. אלא ודאי שבמעלות הנבואה הוא מדבר, שזכה משה לויקרא, והינו לנבואה מקרית שנתוספה לו יתר מכדי הכנתו שדבר ה' אתו פנים אל פנים" (דברים שם) בזכות ישראל ולא בעבור עצמותו, וזהו שאמר לצרף ישראל דבר עמו, לצרכם זכה להוספה זו ולא לצרף עצמותו, כמו שנאמר ולא קם נביא בישראל, ביי"ת משמשת לשון בעבור. ולפיכך כשחטאו ישראל נאמר למשה (שמות יט כד) "לך רד" מגדלתך (ברכות לב), והינו מתוספת שפע זה שנתן לו בעבור ישראל. ואחר המחילה הצרף לפרש שחור משה לקדמותו, שנאמר (שמות לג) "וידבר ה' אל משה פנים אל פנים". ופרוש זה דבר יקר: **ויבילקוט** מסיק (רמז תעט), לקמה מתחילין התינוקות ללמד מן פרשת קרבנות, מה הקרבנות טהורים אף התינוקות כן. וזה מבאר על דרך שמיסיק בילקוט פרשת פנחס (רמז תשט), "כבשים בני שנה" (במדבר כח ג), שמכבסים עונות האדם ועושין אותו כתינוק בן שנה. בעבור זה האל"ף קטנה, רמז שהקטנים יתחילו כן, ולמוד זה הוא בראש, כאל"ף ראש לאותיות:

נאמר לשון ויקרא במשה ובבלעם, להורות שהיו שוים בזה במה שהיתה בשניהם השגה מקרית נוסף על הראוי להם מצד עצמותם: **ויבוא** מישב מה שפרש רש"י (במדבר שם) "ויקר לשון ארעי ולשון טמאה, והיה די באחד מהם לתן הדין בין ויקרא לויקרא. אלא לפי שרש"י סובר גם כן שנבואת משה היתה במקרה ולא בעצם מצד הכנתו, ולפי זה קשה לו למה לא נכתב ויקרא בלא אל"ף כלל. על כן בא במתוך ולומר, לפי שלשון ויקרא משמע לשון ארעי דהינו המקרה, ומשמע גם לשון טמאה וזה אינו שיה כלל כלפי משה חלילה, לכה נכתבה האל"ף אצל משה להוציא מן לשון מקרה של טמאה, ומכל מקום נכתבה האל"ף ועירא לקרות ויקרא להורות שגם נבואת משה היתה ארעי ובמקרה מצד היותה נוסף על הכנתו באמור, ואיפכא ליכא למימר כלל: **ויבול** להיות שנהו דעת המדרש כדמיסיק בילקוט בפסוק זה (רמז תלא) וזה לשונו: יכול לצרף עצמו דבר ה' עם משה, תלמוד לומר לאמר, לצרף ישראל דבר עמו ולא לצרף עצמו. ומדרש זה מחסר באור, כי איך יעלה על הדעת לומר שדבור של כל המצות יהיה לצרף משה בלבד, וכי

א (א) ויקרא אל משה וגו' אל"ף של ויקרא קטנה, כאלו נאמר ויקרא (ראה בעל הערום), וטעמו של דבר, להשוות נבואת משה אל נבואת בלעם שנאמר בו לשון ויקרא" (במדבר כג ד), וכמו שאמרו (ספרי ברכה שנו) "ולא קם נביא עוד בישראל כמשה" (דברים לד י) אבל באמות קם, ומנו בלעם. ואין הפרוש שהיה בלעם שנה למשה בנבואה חלילה, אלא כף פרושו, שמשה השיג יותר ממה שהיה ראוי להשיג על פי הכנתו, כמו שנאמר (שם) "אשר ידעו ה'", "אשר ידע את ה" לא נאמר, אלא לומר לך שהוא מצד הכנתו לא ידע את ה' על זה האופן, כי אם ה' ידעו ונתן לו תוספות שפע, בישראל רצה לומר בזכות ישראל, וכל שאר נביאי ישראל כל אחד לא השיג יותר מכדי הכנתו, אבל באמות העולם קם אחר לכבודן של ישראל שהשיג יותר ממה שהיה ראוי להשיג על פי הכנתו: **והנה** מהידוע שכל מה שהנביא משיג את הראוי לו על פי הכנתו, אותה נבואה דבוקה בו בעצם, והעצמות קנין דבוק לא יפרד ממנו, אבל כל מה שמשיג יותר מכדי הכנתו, זהו אצלו במקרה ולא בעצם, ורק "מתת אלהים הוא" (ע"פ קהלת ג יא), על כן